

NOTAT

Til: Statsforvalter i Agder

Fra: Regnskapssjef i Kristiansand kommune.

Dato: 28.12.2022

TRENGER DOKUMENTASJON FOR Å KUNNE FORDELE BALANSEVERDIER PER 31.12.2021 PÅ 3 KOMMUNER

Aktivering i balansen for 2020 og 2021 med fordeling av disse på 3 kommuner

Balansen viser kommunens eiendeler, gjeld og egenkapital. Kommunens eiendeler består stort sett av anleggsmidler, dvs. fast eiendom og anlegg, utstyr og maskiner samt finansaktiva som aksjer, utlån og pensjonsmidler. Det gjennomføres avskrivninger for de anleggsmidler som forringes ved slit og elde.

I balansen til de 3 tidligere kommunene er balansen for 31.12.2019 slått sammen etter eierandeler i Tronstadvann Interkommunale vannverk IKS hvor Kristiansand eide 85%, Søgne 9% og Songdalen 6%. Kristiansand Boligselskap KF var 100% eid av Kristiansand kommune. Kristiansand Boligselskap KF ble avviklet 31.12.2019 slik at balansen til boligselskapet er lagt på «gamle Kristiansand kommune» for 31.12.2019.

Elimineringer mellom de tre gamle kommunene og omklassifisering av balansen som skjedde i forbindelse med sammenslåingen er fordelt tilbake på de «gamle» kommunene.

Kristiansand Havn KF er ikke slått sammen med «gamle Kristiansand», men balansen ligger med som vedlegg i Excel filene.

Forutsetninger/valg

Mesteparten av balansen for 2020 og 2021 til de tre gamle kommunene er fordelt etter %, dvs etter hvilken prosent Eiendeler, EK og Gjeld var den 31.12.2019 er videreført i 2020 og 2021.

Omløpsmidler og lånegjeld er fordelt særskilt. Det vil si at alle investeringsprosjekter er fordelt på de 3 gamle kommunene for å kunne fordele lånegjelden knyttet til investeringer. Dette er forklart nærmere under punktet fordeling av nye låneopptak i regnskapet. Når det gjelder omløpsmidler ble det flyttet 234 mill. kr fra energiversfondet i 2020 og 2021, til bankinnskudd (flytting mellom omløpsmidler). Disse 234 mill. kr er fordelt etter eierandeler i (%) knytte til energiverksfondet. Resterende bankinnskudd er fordelt etter % andel til de 3 gamle kommunene.

Egenkapital

Disposisjonsfond

Etter ny kommunelov gjeldende for 2020 så skal årsregnskapet ikke lenger vise et regnskapsmessige mer eller mindreforbruk. For 2019 hadde Songdalen et regnskapsmessig mindreforbruk på 30,4 mill. kr som ikke var avsatt til disposisjonsfond. Kristiansand hadde avsatt hele det regnskapsmessige mindreforbruket til disposisjonsfond. Søgne manglet å avsette ytterligere 2,5 mill.kr av det

regnskapsmessige mindreforbruket for at det skulle gå i 0. I tillegg hadde Tronstadvann Interkommunale vannverk IKS et regnskapsmessig merforbruk i 2019 på ca. 0,5 mill. kr. Mindreforbruket og merforbruket til Tronstadvann IKS er fordelt på disposisjonsfondene til de gamle kommunene i 2019 etter de nye reglene gjeldende fra 2020.

Kapitalkontoen

Kapitalkontoen er en del av egenkapitalen i balanseregnskapet, og representerer differansen mellom balanseført verdi av anleggsmidler og langsiktig gjeld, justert for ubrukte lånemidler. Kapitalkontoen viser dermed hvor mye av anleggsmidlene kommunen selv har finansiert.

Salg av fast eiendom og anlegg, avskrivning av anleggsmidler, bruk av lån reduserer kapitalkontoen. Mens aktivering av anleggsmidler, avdrag på lån, og utlån øker kapitalkontoen.

Ettersom kapitalkontoen er fordelt etter %, dvs etter hvilken % kapitalkontoen var den 31.12.2019 er videreført i 2020 og 2021 i balansen til de gamle kommunene. Kapitalkontoen og de grunnleggende sammenhenger vil derfor ikke stemme overens. For å fordele kapitalkontoen korrekt og ikke bare etter % vil en måtte hente ut tall fra anleggsmodulen, samt fordele dette korrekt mellom de 3 gamle kommunene. Dette har en ansett som en for stor jobb som en ikke har vurdert er hensiktsmessig å gjennomføre da man mener at en prosentvis fordeling gir et godt nok bilde i denne sammenheng.

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser

Pensjonsmidler som er en del av eiendelene og pensjonsforpliktelser som er den del av langsiktig gjeld er også fordelt etter %.

Fordelingsnøkler

Som nevnt tidligere er mesteparten av balansen fordelt etter %, dvs etter hvilken prosent Eiendeler, EK og Gjeld var den 31.12.2019 er videreført i 2020 og 2021. Omløpsmidler og lånegjeld er fordelt særskilt og dette vises i Excel regnearkene. Når lånegjelden er økt for de gamle kommunene i 2020 og 2021 er også anleggsmidlene økt tilsvarende for at sum eiendeler skal være lik sum EK og gjeld i balansen til de 3 kommunene.

Balanse gamle Kristiansand (UB 2019, UB 2020 og UB2021)

Økonomiske oversikter	Gamle Kr.sand inkl Bolig og 85% trondstad	Gamle Kr.sand inkl Bolig og 85% trondstad	Gamle Kr.sand inkl Bolig og 85% trondstad
Oversikt - balanse	UB 2019	UB 2020	UB 2021
EIENDELER			
Anleggsmidler	20 816 122 366	22 218 314 483	22 702 391 382
Herav:			
Faste eiendommer og anlegg	10 711 589 621	11 378 801 668	11 653 826 611
Utstyr, maskiner og transportmidler	333 553 843	346 360 902	374 810 681
Utlån	867 712 914	899 420 568	910 838 944
Konserninterne langsiktige fordringer	-	-	-
Aksjer og andeler	1 049 923 849	1 067 371 669	1 092 175 797
Pensjonsmidler	7 853 342 138	8 526 359 675	8 670 739 350
Omløpsmidler	3 353 131 598	3 387 952 726	3 773 169 103
Herav:			
Kortsiktige fordringer	426 788 784	357 183 200	404 985 051
Konserninterne kortsiktige fordringer	-	-	-
Premieavvik	661 223 891	680 096 038	809 755 477
Aksjer og andeler	800 928 404	786 220 575	775 456 830
Sertifikater	-	-	-
Obligasjoner	5 000 000	-	-
Derivater	-	-	-
Kasse, postgiro, bankinnskudd	1 459 190 520	1 564 452 913	1 782 971 746
SUM EIENDELER	24 169 253 964	25 606 267 208	26 475 560 485
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital	5 679 748 172	7 252 821 895	8 088 529 053
Herav:			
Disposisjonsfond	1 143 300 941	1 316 680 441	1 607 634 684
Bundne driftsfond	131 569 652	164 971 544	177 124 649
Ubundne investeringsfond	804 890 707	854 630 658	885 901 791
Bundne investeringsfond	1 987 055	2 538 662	1 986 329
Regnskapsmessig mindreforbruk	-	-	-
Regnskapsmessig merforbruk	-	-	-
Udisponert i inv.regnskap	-	-	-
Udekket i inv.regnskap	-	-	-
Kapitalkonto	3 632 987 627	4 948 988 401	5 450 869 410
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	27 162 817	27 162 817	27 162 817
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)	7 824 994	7 824 994	7 824 994
Langsiktig gjeld	17 432 686 945	17 418 463 672	17 551 822 123
Herav:	0		
Pensjonsforpliktelser	8 671 656 159	8 345 164 835	8 223 357 422
Ihendehaverobligasjonslån	-	-	-
Sertifikatlån	280 000 000	543 421 053	635 526 316
Andre lån	8 481 030 786	8 529 877 785	8 692 938 385
Konsernintern langsiktig gjeld	-	-	-
Kortsiktig gjeld	1 056 818 848	934 981 641	835 209 310
Herav:	0		
Kassekredittlån	0		
Annen kortsiktig gjeld	1 041 422 462	919 423 706	830 219 601
Derivater	-	-	-
Konsernintern kortsiktig gjeld	187 280	-	-
Premieavvik	15 209 106	15 557 935	4 989 709
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	24 169 253 964	25 606 267 208	26 475 560 485
MEMORIAKONTI			
Memoriakonto	306 799 921	212 712 966	366 804 693
Herav:			
Ubrukte lånemidler	258 969 315	158 094 672	318 513 224
Ubrukte konserninterne lånemidler	-	-	-
Andre memoriakonti	47 830 606	54 618 294	48 291 469
Motkonto til memoriakontiene	306 799 921	212 712 966	366 804 693

Balanse gamle Songdalen (UB 2019, UB 2020 og UB2021)

Økonomiske oversikter	Songdalen inkl. 6% Trondstad	Songdalen inkl. 6% Trondstad	Songdalen inkl. 6% Trondstad
Oversikt - balanse	UB 2019	UB 2020	UB 2021
EIENDELER			
Anleggsmidler	1 511 416 352	1 619 531 786	1 655 815 860
Herav:	0		
Faste eiendommer og anlegg	724 827 714	776 709 975	793 984 110
Utstyr, maskiner og transportmidler	72 485 334	75 268 465	81 450 950
Utlån	99 245 120	102 871 700	104 177 682
Konserninterne langsiktige fordringer	-	-	-
Aksjer og andeler	41 528 584	42 218 713	43 199 813
Pensjonsmidler	573 329 600	622 462 933	633 003 304
Omløpsmidler	368 878 473	382 949 027	411 256 362
Herav:	-	-	-
Kortsiktige fordringer	43 350 556	36 280 452	41 135 868
Konserninterne kortsiktige fordringer	-	-	-
Premieavvik	12 875 518	13 243 001	15 767 762
Aksjer og andeler	221 001 340	216 942 988	213 972 932
Sertifikater	-	-	-
Obligasjoner	-	-	-
Derivater	-	-	-
Kasse, postgiro, bankinnskudd	91 651 060	116 482 586	140 379 801
SUM EIENDELER	1 880 294 825	2 002 480 813	2 067 072 222
	0		
EGENKAPITAL OG GJELD	0		
Egenkapital	470 267 752	580 525 658	635 618 379
Herav:	0		
Disposisjonsfond	94 950 615	109 349 702	133 513 317
Bundne driftsfond	8 588 579	10 768 982	11 562 310
Ubundne investeringsfond	126 452 123	134 266 504	139 179 346
Bundne investeringsfond	19 599 346	25 040 135	19 592 191
Regnskapsmessig mindreforbruk	-	-	-
Regnskapsmessig merforbruk	-	-	-
Udisponert i inv.regnskap	-	-	-
Udekket i inv.regnskap	-	-	-
Kapitalkonto	222 018 609	302 441 856	333 112 735
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	4 583 257	4 583 257	4 583 257
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)	3 241 737	3 241 737	3 241 737
Langsiktig gjeld	1 311 828 364	1 334 251 639	1 356 547 183
Herav:	0		
Pensjonsforpliktelse	672 321 683	647 008 503	637 564 659
Ihendehaverobligasjonslån	-	-	-
Sertifikatlån	24 000 000	46 578 947	54 473 684
Andre lån	615 506 681	640 664 189	664 508 840
Konsernintern langsiktig gjeld	-	-	-
Kortsiktig gjeld	98 198 709	87 703 516	74 906 659
Herav:	0		
Kassekredittlån	0		
Annen kortsiktig gjeld	90 999 916	80 339 615	72 544 924
Derivater	-	-	-
Konsernintern kortsiktig gjeld	-	-	-
Premieavvik	7 198 793	7 363 901	2 361 735
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	1 880 294 825	2 002 480 813	2 067 072 222
MEMORIAKONTI			
Memoriakonto	29 498 329	21 693 741	34 752 972
Herav:	-	-	-
Ubrukte lånemidler	22 562 940	13 774 144	27 750 758
Ubrukte konserninterne lånemidler	-	-	-
Andre memoriakonti	6 935 389	7 919 597	7 002 214
Motkonto til memoriakontiene	29 498 329	21 693 741	35 128 299

Balanse gamle Søgne (UB 2019, UB 2020 og UB2021)

Økonomiske oversikter	Søgne inkl. 9% Trondstad	Søgne inkl. 9% Trondstad	Søgne inkl. 9% Trondstad
Oversikt - balanse	UB 2019	UB 2020	UB 2021
EIENDELER			
Anleggsmidler	2 043 131 568	2 380 262 423	2 494 090 265
Herav:	0		
Faste eiendommer og anlegg	1 100 589 508	1 367 428 840	1 461 050 409
Utstyr, maskiner og transportmidler	46 123 056	47 893 987	51 827 956
Utlån	93 541 076	96 959 220	98 190 143
Konserninterne langsiktige fordringer	-	-	-
Aksjer og andeler	53 601 151	54 491 904	55 758 215
Pensjonsmidler	749 276 777	813 488 472	827 263 542
Omløpsmidler	465 254 063	481 146 729	525 462 338
Herav:	-	-	-
Kortsiktige fordringer	56 187 492	47 023 795	53 316 993
Konserninterne kortsiktige fordringer	-	-	-
Premieavvik	22 736 447	23 385 373	27 843 765
Aksjer og andeler	198 442 041	194 797 956	192 131 076
Sertifikater	-	-	-
Obligasjoner	-	-	-
Derivater	-	-	-
Kasse, postgiro, bankinnskudd	187 888 083	215 939 605	252 170 505
SUM EIENDELER	2 508 385 631	2 861 409 152	3 019 552 603
	0		
EGENKAPITAL OG GJELD	0		
Egenkapital	709 527 574	897 644 276	993 051 843
Herav:	0		
Disposisjonsfond	155 370 199	178 931 806	218 471 368
Bundne driftsfond	20 222 500	25 356 433	27 224 388
Ubundne investeringsfond	111 616 624	118 514 213	122 850 675
Bundne investeringsfond	22 155 620	28 306 031	22 147 532
Regnskapsmessig mindreforbruk	-	-	-
Regnskapsmessig merforbruk	-	-	-
Udisponert i inv.regnskap	-	-	-
Udekket i inv.regnskap	-	-	-
Kapitalkonto	404 081 742	550 454 903	606 276 990
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	2 367 566	2 367 566	2 367 566
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)	6 286 676	6 286 676	6 286 676
Langsiktig gjeld	1 664 271 286	1 844 944 443	1 919 208 495
Herav:	0		
Pensjonsforpliktelser	872 939 913	840 073 376	827 811 525
Ihendehaverobligasjonslån	-	-	-
Sertifikatlån	-	-	-
Andre lån	791 331 373	1 004 871 067	1 091 396 969
Konsernintern langsiktig gjeld	-	-	-
Kortsiktig gjeld	134 586 771	118 820 433	107 292 265
Herav:	0		
Kassekredittlån	0		
Annen kortsiktig gjeld	134 586 771	118 820 433	107 292 265
Derivater	-	-	-
Konsernintern kortsiktig gjeld	-	-	-
Premieavvik	-	-	-
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	2 508 385 631	2 861 409 152	3 019 552 603
MEMORIAKONTI			
Memoriakonto	24 979 712	20 195 949	28 672 810
Herav:	-	-	-
Ubrukte lånemidler	15 672 031	9 567 406	19 275 446
Ubrukte konserninterne lånemidler	-	-	-
Andre memoriakonti	9 307 681	10 628 543	9 397 363
Motkonto til memoriakonti	-	-	-
	24 979 712	20 195 949	29 747 271

Fordeling av nye låneopptak i regnskap 2020 og 2021 på 3 kommuner

Lånegjeld

Det er viktig å skille mellom lån til selvfinansiert virksomhet og lån til ordinære kommunale formål. Selvfinansiert virksomhet består av lån til videre utlån (startlån) og VAR, dvs. vann og avløp, mv. Grunnlaget for beregning av renter innen VAR-området er inntatt i tabellen. Dette gir et mer reelt bilde av netto lånegjeld enn ved bare å benytte faktiske lån til VAR-området i sammenstillingen.

Et startlån er et statlig boliglån som har svært gunstig rente og gis via kommunen til økonomisk vanskeligstilte som ikke får vanlig boliglån i banken. Renteutgiftene og renteinntektene knyttet til startlån føres i kommunens driftsregnskap, mens avdrag knyttet til startlån føres i kommunens investeringsregnskap. I hovedsak skal renteutgiftene og renteinntektene knyttet til startlån være en «nullspill» for kommunen.

Ubrukte lånemidler uttrykker at kommunen har tatt opp mere i lån enn hva som har vært nødvendig for å finansiere årets investeringer og utlån (startlån).

Netto lånegjeld uttrykker derfor den lånegjelden som belaster kommunen.

***Kristiansand Havn KF holdt utenom**

Lånegjeld Nye Kristiansand

Hele 1000 kr				
	Nye Kristiansand	2019	2020	2021
Samlet lånegjeld u/pensjonsforpl.		10 191 869	10 765 413	11 138 844
Lånegjeld knyttet til Startlån (utlån)		637 110	720 585	764 928
Beregningsgr.lag VAR		1 718 503	1 869 776	2 009 309
Ubrukte lånemidler		297 204	181 436	365 539
Netto lånegjeld (jf. Lånetak)		7 539 052	7 993 616	7 999 068
Lånetak		8 500 000	8 500 000	8 500 000
Awik		960 948	506 384	500 932
Lånegjeld til investeringer		9 554 759	10 044 828	10 373 916
Minimumsdrag		354 980	417 676	459 605
Renteutgifter (inkl.startlån)		223 836	187 999	160 846

Lånegjeld gamle Kristiansand (inkl. Trondstadvann og Boligselskapet KF)

Kristiansand inkl. Trondstadvann og Boligselskapet	2019	2020	2021
Samlet lånegjeld u/pensjonsforpl.	8 761 031	9 073 299	9 328 464
Lånegjeld knyttet til Startlån (utlån)	429 200	485 434	515 307
Beregningsgr.lag VAR	1 592 611	1 742 691	1 834 094
Ubrukte lånemidler	258 969	164 226	307 688
Netto lånegjeld (jf. Lånetak)	6 480 250	6 680 947	6 671 375
Lånegjeld til investeringer	8 331 831	8 587 864	8 813 157
Minimumsdrag	313 184	364 216	392 941
Renteutgifter (inkl.startlån)	195 278	159 421	135 388

Lånegjeld gamle Søgne (inkl. Trondstadvann)

Søgne inkl. Trondstadvann	2019	2020	2021
Samlet lånegjeld u/pensjonsforpl.	791 331	1 004 871	1 091 397
Lånegjeld knyttet til Startlån (utlån)	108 665	122 902	130 466
Beregningsgr.lag VAR	56 043	57 598	99 175
Ubrukte lånemidler	15 672		28 448
Netto lånegjeld (jf. Lånetak)	610 951	824 371	833 309
Lånegjeld til investeringer	682 666	881 969	960 931
Minimumsdrag	25 967	29 842	40 355
Renteutgifter (inkl.startlån)	15 108	16 383	15 276

Lånegjeld gamle Songdalen (inkl. Trondstadvann)

Songdalen inkl. Trondstadvann	2019	2020	2021
Samlet lånegjeld u/pensjonsforpl.	639 507	687 243	718 983
Lånegjeld knyttet til Startlån (utlån)	99 245	112 248	119 156
Beregningsgr.lag VAR	69 849	69 486	76 039
Ubrukte lånemidler	22 563	17 210	29 403
Netto lånegjeld	447 850	488 299	494 385
Lånegjeld til investeringer	540 262	574 995	599 827
Minimumsdrag	15 829	23 617	26 309
Renteutgifter (inkl.startlån)	13 450	12 196	10 182

Forutsetninger/valg

Når det gjelder lånegjeld knyttet til startlån (utlån), så er andel i % per 31.12.2019 videreført i perioden.

Alle investeringsprosjekter i 2020 og 2021 er fordelt mellom de gamle kommunene. Investeringsprosjekter som er ansett som felles for de 3 gamle kommunene er fordelt etter samme fordelingsnøkkel som er brukt i notatet fra Ingeniørvesenet sendt den 14.12.2022.

Fordelingsnøkkel er basert på folketall i 2019:

Kommune	Folketall 2019	%
Kristiansand	92 282	83,6
Søgne	11 403	10,3
Songdalen	6 706	6,1
<i>Sum</i>	<i>110 391</i>	<i>100,0</i>

Minimumsavdrag

Etter ny kommunelov av 2020 kan det nå kun benyttes 1 modell for beregning av minimumsavdrag (forenklet modell). Minimumsavdrag beregnes slik:

$$\text{Sum årets avskrivninger} * \text{Rest lånegjeld} / \text{Sum bokført verdi varige driftsmidler}$$

For å splitte minimumsavdraget på de gamle kommunene er det tatt utgangspunkt i rest lånegjeld den 01.01 knyttet til investeringer og fordelt etter %.

Lånegjeld til investeringer 2019		
Krs	8 331 788 786	87 %
Songdalen	540 261 681	6 %
Søgne	682 666 000	7 %
Sum	9 554 716 467	
Minimumsavdrag 2020		
Krs	417 675 514	
Songdalen	364 216 372	
Søgne	23 617 035	
Søgne	29 842 107	

Lånegjeld til investeringer 2020		
Krs	8 587 864 247	85 %
Songdalen	574 994 924	6 %
Søgne	881 968 634	9 %
Minimumsavdrag 2021	459 604 899	
Krs	392 940 980	
Songdalen	26 309 110	
Søgne	40 354 809	

Nye låneopptak i 2020 og 2021

Etter å ha fordelt investeringsprosjektene mellom de gamle kommunene, så gir det følgende nye låneopptak i 2020 og 2021:

SUM nye lån i 2020 fordelt	
Krs	620 249 833
Songdalen	58 350 278
Søgne	229 144 742

SUM nye lån i 2021 fordelt	
Krs	618 234 094
Songdalen	51 141 024
Søgne	119 317 602

Nye låneopptak sett sammen med minimumsavdrag gir lånegjeld vist i tabellene på forrige side.

Beregninger av kalkulatoriske renter og avskrivninger for økonomiplanperioden, fordelt på 3 kommuner

Her trengs det mere tid for å gjøre beregningene

Vedlegg:

- Balanse nye Kristiansand splittet på 3 kommuner....(Excel)
- Gjeld til statsforvalter (Excel)